

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

31 AOUT 1945.

31 AUGUSTUS 1945.

PROPOSITION DE LOI

créant la Société Nationale des Mines
de Belgique.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'économie charbonnière belge se développe dans des conditions très particulières. Sous un régime d'égalité des salaires et de prix du charbon fortement standardisés, les charbonnages sont soumis à une grande dispersion de conditions d'exploitation. Ces conditions varient de bassin à bassin. Elles varient encore, au sein d'un même bassin, entre les charbonnages qui le composent.

La conséquence en est que les résultats d'exploitation sont très différents, d'une entreprise à l'autre. Ces divergences sont dues, en ordre principal, à la conformation si variable des couches exploitables et aux différences de qualité des charbons produits.

Si l'on s'en tient à une comparaison de résultats moyens entre les cinq principaux bassins de Belgique, au cours d'une période aussi normale que le fut celle de 1936 à 1938, on constate les différences suivantes :

	Prix de vente à la tonne	Prix de revient à la tonne	Bénéfice moyen
Bassin de la Campine	129,06	90,30	38,76
Bassin de Mons . . .	126,58	115,32	11,36
Bassin du Centre . . .	128,31	109,70	18,61
Bassin de Charleroi . . .	138,18	118,74	19,44
Bassin de Liège . . .	148,00	131,15	16,85

WETSVOORSTEL

houdende oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Steenkolenmijnen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De Belgische steenkolenijverheid ontwikkelt zich in heel bijzondere voorwaarden. Hoewel al de steenkolenmijnen werken onder een regime van gelijkheid der loonen en sterk gestandaardiseerde prijzen der steenkolen, zijn hun exploitatievoorwaarden zeer verschillend. Die voorwaarden verschillen van elkaar van bekken tot bekken en, zelfs in éénzelfde bekken, zijn er verschillen tusschen de steenkolenmijnen waaruit dit bekken is samengesteld.

Het gevolg daarvan is, dat de bedrijfsuitkomsten van mijn tot mijn zeer verschillend zijn. Die verschillen zijn, in hoofdzaak, te wijten aan de zoo veranderlijke conformatie van de tot exploitatie geschikte lagen en aan de verschillen in kwaliteit van de uitgedolven steenkolen.

Indien men de gemiddelde uitkomsten van de vijf bijzonderste bekkens van België, over het zoo normale tijdperk van 1936 tot 1938, vergelijkt, dan stelt men volgende verschillen vast:

	Verkoopprijs per ton	Kostprijs per ton	Gemiddelde bruto-winst
Bekken van de Kempen	129,06	90,30	38,76
Bekken van Bergen . . .	126,58	115,32	11,36
Bekken van het Centre . . .	128,31	109,70	18,61
Bekken van Charleroi . . .	138,18	118,74	19,44
Bekken van Luik . . .	148,00	131,15	16,85

Ce même travail comparatif, étendu aux charbonnages d'un même bassin, donnerait des résultats encore plus caractéristiques. C'est ainsi que pour le seul bassin de Charleroi, et alors que le bénéfice brut moyen à la tonne s'élève à fr. 19,44, on relève des chiffres de bénéfice brut individuel qui s'échelonnent entre fr. 14,63 et fr. 23,08. Dans les bassins de Mons et du Centre, l'échelle est encore plus étendue.

En période de prospérité, les moins bonnes exploitations parviennent à vivre péniblement, tandis que les exploitations privilégiées réalisent des bénéfices considérables. En période de dépression, une forte proportion, sinon des bassins entiers, tombent sous la ligne d'exploitabilité.

La conséquence inévitable d'un tel régime est que les exploitations défavorisées ont une structure financière débile qui les met hors d'état d'effectuer les améliorations et modernisations nécessaires, tandis que les bénéfices réalisés par les exploitations favorisées sont répartis au capital, sans profit pour l'ensemble de l'économie charbonnière.

Une autre conséquence qu'il convient de souligner est que le prix du charbon a tendance à s'adapter aux possibilités des exploitations difficiles, donnant à ces dernières des moyens de subsister et fournissant aux autres des bénéfices excessifs.

Or, l'économie générale du pays restera incontestablement dominée par la nécessité d'une politique du charbon à bon marché.

Pour remédier aux conséquences que le maintien forcé de prix bas inflige aux exploitations charbonnières, le Gouvernement se voit obligé d'allouer des subsides, mais ces subsides, qui imposent à la collectivité des charges énormes, ne modifient pas la relativité des conditions d'exploitation, de sorte qu'ils permettent, dans les meilleures conditions, aux charbonnages médiocres de vivre péniblement tandis qu'ils exagèrent les bénéfices que peuvent retirer les charbonnages plus favorisés.

D'aucuns préconisent, pour égaliser les conditions, la constitution d'une Caisse de Compensation. Remarquons en passant que le remède, maintes fois suggéré et qui eût pu, dans d'autres circonstances, alléger la situation, n'a jamais été retenu sérieusement par les meilleures exploitations, tant il est vrai qu'un sacrifice, même raisonnable, est difficilement accepté dans la concurrence que se livrent les intérêts privés. Mais ce remède n'est plus d'actualité. Le problème du charbon se pose, non plus sur le plan où l'on trouve des intérêts privés en conflit, mais sur un plan nouveau où le conflit se développe entre des intérêts privés et l'intérêt public.

Telle est bien la notion qui s'impose aujourd'hui, et c'est elle qui inspire la présente proposition de loi, laquelle ne vise nullement à forcer la voie à des principes sociaux ou économiques, mais tente de donner une solution pratique à des difficultés qui ne sont que trop apparentes.

Indien men dezelfde vergelijking maakte tusschen de steenkolenmijnen van eenzelfde bekken, zou men nog tref-fender uitslagen bekomen. In het bekken van Charleroi alleen kan men, terwijl de gemiddelde bruto-winst per ton fr. 19,44 bedraagt, bv. wijzen op individuele bruto-winstcijfers die schommelen tusschen fr. 14,63 en fr. 23,08. Voor de bekkens van Bergen en het Centre is de schaal nog uitgebreider.

In een tijdperk van voorspoed zijn de minder goede exploitaties met moeite leefbaar, terwijl de bevoordeerde exploitaties merkelijke winsten behalen. In een tijdperk van gedruktheid is de exploitatie van een groot percentage, of zelfs van heele bekkens, niet meer rendeerd.

Het onvermijdelijk gevolg van een dergelijk stelsel is, dat de financiële toestand van de minder bevoordeerde exploitaties zoo slecht is, dat zij onmogelijk de noodige verbeteringen en moderniseringen kunnen doen uitvoeren, terwijl de door de bevoordeerde exploitaties behaalde winsten ten goede komen aan het kapitaal, zonder nut voor de steenkolenverheid in haar geheel.

Een ander gevolg, dat dient te worden aangestipt, is dat de prijs der steenkolen de neiging vertoont zich aan te passen aan de mogelijkheden van de moeilijke exploitaties, aldus aan deze laatste de middelen biedend in leven te blijven maar aan de andere overdreven winsten verzekrend.

Welnu, het is onbetwistbaar, dat de noodzakelijkheid van een politiek van goedkoope steenkolen altijd de algemeene economie van het land zal blijven beheerschen.

Om de voor de steenkolenexploitaties noodlottige gevolgen van het gedwongen handhaven van den lagen prijs te verhelpen, is de Regeering verplicht toelagen te verleenen; maar die toelagen, die aan de gemeenschap aanzienlijke lasten opleggen, wijzigen geenszins het betrekkelijk karakter van de exploitatievoorwaarden, zoodat zij, in de gunstigste voorwaarden, aan de middelmatige steenkolenmijnen toelaten een moeizaam bestaan te leiden en aan de rijkere mijnen overdreven winsten verzekeren.

Om de exploitatievoorwaarden voor alle gelijk te maken, prijzen sommigen de oprichting van een Compensatiekas aan. Stippen wij terloops aan, dat dit redmiddel reeds herhaaldelijk werd voorgesteld en, in andere omstandigheden, verbetering in den toestand had kunnen brengen maar dat de beste exploitaties er nooit ernstig hun aandacht aan gewijd hebben, zoo moeilijk kan, bij de tegenwoordige concurrentie van de private belangen, een zelfs redelijke opoffering worden aanvaard. Dit redmiddel is echter niet meer actueel. Het vraagstuk van de steenkolen stelt zich niet meer op het plan waar de private belangen met elkander in botsing komen, maar op een nieuw plan waar de conflicten zich ontwikkelen tusschen de private belangen en het openbaar belang.

Dit is wel het denkbeeld, dat zich in onzen tijd opdringt en dat onderhavig wetsvoorstel heeft ingegeven. Dit voorstel wil geenszins de sociale of economische beginselen geweld aandoen, maar alleen trachten een oplossing te vinden van de onmiskenbare moeilijkheden.

Le problème du charbon est un problème national. Il doit être résolu sur le plan national.

Si l'on cherche à se rendre compte des difficultés qu'il implique, et qui doivent être résolues pour le bénéfice de la collectivité, on est amené à les répartir en deux grandes catégories : la technique et la main-d'œuvre.

La technique implique la rationalisation sous toutes ses formes : celle des concessions, des recherches, des modes d'exploitation, de la protection et de la santé des mineurs, de l'utilisation et de la vente de la houille. Elle implique nécessairement l'équitable distribution des moyens financiers selon la meilleure utilisation qui peut en être obtenue.

La main-d'œuvre, c'est le problème vu sous son aspect le plus immédiat, le plus dramatique, et auquel le Gouvernement s'est déjà attaché avec une si juste instance.

Que l'on porte tour à tour son attention sur l'une et l'autre face du problème, ont est forcée de reconnaître que, seule, une solution d'ensemble est susceptible de le résoudre méthodiquement.

Des solutions partielles ne feront que prolonger l'angoissante incertitude. Au surplus, ces solutions momentanées nécessiteront, de toute manière, l'intervention de l'Etat, providence qu'invoquent volontiers les intérêts privés lorsqu'ils se sentent soutenus par le caractère d'intérêt général qu'affecte leur activité.

Tout le monde est d'ailleurs d'accord pour déclarer que l'industrie charbonnière est la base de toute notre activité économique.

Dès lors, tout le monde ne doit-il pas être d'accord pour admettre que la collectivité ne peut laisser l'industrie charbonnière tout entière aux mains de particuliers, sans contrôle sérieux sur ses activités économiques.

Ce point de vue n'est au reste pas neuf.

Lors de la préparation de la loi de 1810 qui devait régler le régime minier belge pendant plus d'un siècle, la Commission du Corps législatif avait préconisé le système de la domanialité qui ne fut repoussé que par Napoléon lui-même.

En 1837, lors de la discussion de la loi sur le Conseil des Mines, Rogier déposa une proposition de loi tendant « à ce que la Chambre examine, avant la discussion de la loi sur les mines, la question de savoir jusqu'à quel point il serait convenable, dans l'intérêt général, que le Gouvernement se réservât le droit de faire exploiter pour compte du domaine les mines de houille non concédées ».

» En déposant sa proposition, Rogier avait aussi le souci de l'intérêt général. Il disait, en effet : « Dans la question que j'ai posée se trouve engagé l'intérêt des sociétés moyennes et surtout l'intérêt des industries non minières,

Het steenkolenvraagstuk is een nationaal vraagstuk, dat op het nationaal plan moet worden opgelost.

Wanneer men zich rekenschap poogt te geven van de moeilijkheden die het in zich sluit en die ten bate van de gemeenschap moeten worden opgelost, dan komt men er onvermijdelijk toe deze in twee grote categorieën in te delen : de technische moeilijkheden en de moeilijkheden op het gebied van de arbeidskrachten.

De techniek sluit in zich de rationalisatie onder al haar vormen : rationalisatie van de concessies, van de opzoeken, van de exploitatiemethodes, van de bescherming en van de gezondheid der mijnwerkers, van de benutting en den verkoop van de steenkool. Zij sluit noodzakelijk de rechtvaardige verdeeling der financiële middelen, volgens de best mogelijke aanwending, in zich.

Het meest dramatische gezichtspunt van het vraagstuk en tevens van het meest onmiddellijk belang, is wel dat der arbeidskrachten; het is dan ook daarvan dat de Regeering tot nu toe haar beste krachten heeft gewijd.

Laat men het vraagstuk langs welke zijde ook bekijken, men is gedwongen te erkennen, dat het alleen door een algemeene en samenhangende oplossing methodisch kan worden opgelost.

Gedeeltelijke oplossingen kunnen alleen de beangstigende onzekerheid nog langer doen duren. Die tijdelijke oplossingen zullen, bovendien, in ieder geval, de tusschenkomst van den Staat noodzakelijk maken, een voorzienigheid waarop de private belangen graag beroep doen wanneer zij zich gesteund voelen door het feit, dat hun bedrijvigheid, onder den eenen of den anderen vorm, het algemeen belang dient.

Iedereen is het, overigens, eens om te verklaren dat de steenkolenrijverheid den grondslag vormt van gansch onze economische bedrijvigheid.

Iedereen zal het derhalve ook eens zijn om te erkennen dat de gemeenschap de steenkolenrijverheid niet volledig in handen van particulieren mag laten, zonder een ernstige controle op haar economische bedrijvigheid.

Dit gezichtspunt is overigens niet nieuw.

Bij de voorbereiding van de wet van 1810, die het Belgisch mijnstelsel voor meer dan een eeuw zou regelen, had de Commissie van het Wetgevend lichaam het domaniaal systeem, dat alleen door Napoleon zelf werd verworpen, aanbevolen.

In 1837, bij de besprekking van de wet betreffende den Mijnraad, diende Rogier een wetsvoorstel in waarbij werd voorzien « dat de Kamer, vóór de besprekking van de wet op de mijnen, zou onderzoeken in hoeverre het, in het algemeen belang, passend zou zijn dat de Regeering zich het recht zou voorbehouden de niet geconcedeerde steenkolenmijnen te doen exploiteeren voor rekening van het domein ».

Bij de indiening van dit voorstel, had Rogier slechts het algemeen belang op het oog. Hij zegde, inderdaad : « In de vraag die ik gesteld heb, zijn de belangen betrokken van de middelmatige vennootschappen en vooral

des industries proprement dites et ensuite l'intérêt du consommateur ».

» La proposition de M. Rogier fut discutée et le leader de la droite catholique, M. Dechamps, la combattit en soutenant que les charbonnages ne pouvaient atteindre au monopole « tant qu'ils ne tomberont pas sous la direction d'une banque, c'est-à-dire tant que les charbonnages ne seront pas sociétés anonymes. Or, il dépend du Gouvernement de l'empêcher en n'autorisant pas la formation de ces sociétés anonymes ».

Le passage souligné l'a été par nous en raison de son rapport avec la situation actuelle. Si M. Dechamps était encore là, il serait certainement à nos côtés pour demander la reprise des charbonnages par l'Etat.

En 1835, Guillaume Degreef a dit dans sa brochure « *Le rachat des charbonnages* » que « La propriété des charbonnages est de nature spéciale ».

Le 24 septembre 1901, M. Hanrez déposa une proposition de loi tendant à la limitation de la durée des concessions en même temps qu'elle prévoyait une limite aux droits du concessionnaire.

Le 9 avril 1902, Hector Denis et Emile Vandervelde déposaient une proposition de loi tendant à incorporer les mines de la Campine au domaine de l'Etat.

Ces propositions n'eurent pas de succès.

La loi du 5 juin 1911 a respecté les principes de celle de 1810, mais elle a prévu des réserves :

1° Les mines ne pourront être vendues ou cédées, en totalité ou en partie, sous quelque forme que ce soit, partagées, louées ou amodiées, même partiellement, sans une autorisation du Gouvernement demandée et obtenue dans les mêmes formes que l'acte de concession, à l'exclusion toutefois des formalités d'insertions dans les journaux et d'affichage (article 26, alinéa 1).

Le concessionnaire d'une mine n'a donc pas le droit d'user de sa concession comme il lui convient; il ne peut la vendre ou la céder en tout ou en partie que moyennant autorisation de l'Etat. Ce n'est donc pas une propriété ordinaire, l'Etat y conserve certains droits.

2° Le législateur a été plus loin en prévoyant les réserves du Limbourg. Il a admis que l'Etat pourrait éventuellement exploiter, soit directement, soit indirectement, ces richesses.

L'exposé des motifs disait :

« La législation en vigueur laisse les pouvoirs publics juges de la mesure à garder dans l'octroi des concessions. Elle ne fait pas obstacle non plus, en principe, à ce que la propriété de gisements miniers soit attribuée à l'Etat, aux provinces ou aux communes.

» Les pouvoirs publics ne sont pas désarmés devant les abus possibles; la faculté leur est laissée d'adopter éven-

de belangen van de nijverheden andere dan de mijnnijverheden, van de eigenlijke nijverheid en, ten slotte, het belang van den verbruiker. »

Het voorstel van den heer Rogier werd besproken en de leider van de katholieke rechterzijde, de heer Dechamps, bestreed het door te beweren, dat de steenkolenmijnen niet het monopolie konden verkrijgen « zoolang zij niet onder het beheer van een bank zullen vallen, d.w.z. zoolang de steenkolenmijnen niet tot naamloze vennootschappen zullen worden omgevormd. Welnu, het hangt van de Regeering af dit te verhinderen, door de vorming van die naamlooze vennootschappen niet toe te laten ».

Deze passus werd door ons onderlijnd wegens zijn overeenstemming met den huidigen toestand. Indien de heer Dechamps nog leefde zou hij zeker aan onze zijde staan om de overneming van de steenkolenmijnen door den Staat te vragen.

In 1835, zegde Guillaume Degreef in zijn brochure « *Le rachat des charbonnages* », dat « De eigendom van de steenkolenmijnen van bijzonderen aard is ».

Op 24 September 1901 diende de heer Hanrez een wetsvoorstel in strekkende tot de beperking van den duur der concessies en, terzelfder tijd, van de rechten van den concessiehouder.

Op 9 April 1902 dienden de heren Hector Denis en Emile Vandervelde een wetsvoorstel in strekkende tot de inlijving van de Kempische steenkolenmijnen in het Staatsdomein.

Die voorstellen werden niet aangenomen.

De wet van 5 Juni 1911 aanvaardt de beginsele van deze van 1810, onder volgend voorbehoud :

1° De mijnen mogen op geenerlei wijze, geheel of gedeeltelijk, worden verkocht of overgedragen, verdeeld, verhuurd of verpacht tegen vruchtgenot, al was het bij gedeelten, zonder machtiging van de Regeering, gevraagd en verkregen op dezelfde wijze als de akte van vergunning, doch met uitsluiting van de vereischten omtrent opneming in nieuwsbladen en aanplakking (artikel 26, alinea 1).

De concessiehouder van een mijn heeft dus niet het recht met zijn concessie te doen wat hem best past; hij mag ze niet verkoopen of overdragen, geheel of gedeeltelijk, zonder machtiging van den Staat. Het is dus geen gewone eigendom; de Staat behoudt er zekere rechten op.

2° De wetgever is nog verder gegaan, waar hij de reserves van Limburg voorzag. Hij heeft aangenomen, dat de Staat die rijkdommen, eventueel, rechtstreeks of onrechtstreeks zou kunnen exploiteren.

In de Memorie van Toelichting werd gezegd :

« De van kracht zijnde wetgeving laat de openbare machten oordeelen in welke mate de vergunningen dienen verleend. In grondbeginsel verzet zij zich ook niet tegen de toekenning van mijneigendom aan den Staat, de provinciën of de gemeenten.

» De openbare machten zijn gewapend tegen de mogelijke misbruiken; zij mogen, bij voorkomend geval, an-

tuellement des solutions autres que la concession à des particuliers ».

3e Enfin, le législateur a apporté, en 1911, une autre dérogation aux principes de la législation minière. Il a prévu la possibilité de la révocation des concessions par arrêté royal. Il a organisé, à cet effet, une procédure en déchéance des concessions.

C'est dans ce sens que l'on peut dire que la propriété de la mine n'est plus une propriété perpétuelle et ne trouve sa justification que dans un intérêt de service public.

La propriété charbonnière diffère donc des autres propriétés dans son fondement et dans son affectation. Elle trouve son origine dans une concession du Gouvernement et il ne peut en être fait usage que sous certaines conditions, parce que la propriété du concessionnaire tend à assurer, en réalité, un service public essentiel à la vie économique du pays.

M. le Procureur général Leclercq a, dans des conclusions présentées à la Cour de Cassation le 12 février 1931, parfaitement résumé cette conception de l'exploitation minière — service public — dans les termes suivants : « Des auteurs » contemporains ont une tendance à considérer que la propriété n'est pas un droit purement individuel ou subjectif; elle serait un état légal dont l'intendant serait l'homme qu'on nomme le propriétaire et qui, comme tel, exercerait une fonction ou charge publique. (Duguit, Droit constitutionnel, 2e édition, t. 1er, p. 6).

» Cette conception, qui peut se réclamer des enseignements du christianisme, est à la base de la législation sur les mines.

» Un des principes du Code civil sur le droit de propriété est cette règle, à un certain point de vue singulière car en partie inapplicable, qui vient du droit romain et qui est consacrée par l'article 552 : « la propriété du sol emporte la propriété du dessus et du dessous ».

» La législation sur les mines y a, dans un intérêt social, dérogé.

» La propriété du dessous ou de la mine a été, à raison de l'intérêt social que représente son exploitation, détaillée de la propriété de la superficie, qui est au-dessus de la mine, et elle a été érigée en propriété particulière.

» Cette propriété spéciale, qui est créée dans l'intérêt de la communauté, est l'objet d'une concession à un particulier; il l'exploite parce qu'il y trouve son profit, mais dans cette exploitation, *il est le metteur en œuvre de l'intérêt social* (1); parce qu'il doit agir dans l'intérêt social, le concessionnaire est soumis à diverses obligations (article 23 et suiv., 40 et suiv.); s'il n'exploite pas ou s'il refuse d'exploiter, il sera déchu de sa concession (art. 68 et suiv.).

dere oplossingen aannemen dan de vergunning aan bijzonderen. »

3e Ten slotte, heeft de wetgever, in 1911, een andere wijziging gebracht aan de beginselen inzake mijnwetgeving. Hij heeft de mogelijkheid voorzien van de intrekking van de vergunningen bij Koninklijk besluit. Te dien einde, heeft hij een procedure tot vervallenverklaring der vergunningen ingesteld.

In dien zin kon worden gezegd dat de eigendom der mijn geen voortdurende eigendom meer is en dat hij zijn reden van bestaan nog slechts vindt in een belang als openbare dienst.

De koolmijneigendom verschilt dus van de andere eigendommen wat zijn grondslag en zijn bestemming betreft. Hij vindt zijn ontstaan in een vergunning vanwege de Regeering en er mag slechts gebruik van worden gemaakt onder zekere voorwaarden, daar de eigendom van den concessiehouder er in werkelijkheid toe strekt, een voor het economisch leven van het land onmisbare openbare dienst te verzekeren.

In conclusies aan het Hof van Verbreking op 12 Februari 1931 voorgelegd, heeft de heer Procureur-generaal Leclercq die opvatting van de mijnenexploitatie — openbare dienst — terecht samengevat in volgende bewoordigen : « Sommige hedendaagsche auteurs zijn geneigd den eigendom niet te beschouwen louter als een individueel of subjectief recht; hij zou een wettelijke toestand zijn met als zaakvoerder den mensch dien men den eigenaar noemt en die als dusdanig een openbaar ambt zou uitoefenen. (Duguit, Droit constitutionnel, 2^e uitgave, D. I., blz. 6.)

» Die opvatting, welke zich kan beroepen op de christelijke leerstellingen, ligt ten grondslag van de mijnwetgeving.

» Een der beginselen van het Burgerlijk Wetboek inzake eigendomsrecht is deze ietwat zonderlinge regel — omdat hij gedeeltelijk ontoepasselijk is — die uit het Romeinsch recht is gesproten en is vastgelegd in artikel 552 : « De eigendom van den grond brengt den eigendom mee van hetgeen er op is en hetgeen er in is. » » Wegens een sociaal belang, is de mijnwetgeving daarvan afgeweken. »

» De eigendom van den onderbodem of van de mijn werd uit hoofde van het aan haar uitbating verbonden sociaal belang, losgemaakt van den eigendom der zich boven de mijn bevindende ruimte, en is een bijzondere eigendom geworden.

» Die bijzondere eigendom, geschapen in het belang der gemeenschap, maakt het voorwerp uit van een concessie aan een particulier; hij baat deze uit daar hij voordeel er bij vindt, doch in die exploitatie is hij de bewerker van het sociaal belang (1); daar hij in het sociaal belang moet optreden, is de concessiehouder aan verschillende verplichtingen onderworpen (art. 23 en volgende, 40 en volgende); zoo hij niet uitbaat of weigert uit te baten, zal hij van zijn vergunning vervallen worden verklaard (art. 68 en volgende). »

(1) C'est nous qui soulignons.

(1) Wij cursiveren.

» *D'après la législation sur les mines, le propriétaire de la mine n'est qu'un accessoire; la chose principale c'est l'exploitation de la mine, exploitation que veut l'intérêt public et qui doit être faite dans cet intérêt (1); il suit nécessairement de là que, lorsque dans la législation sur les mines se trouve une disposition de nature à favoriser leur exploitation, elle doit être appliquée, peu importe que l'exploitation soit l'œuvre du propriétaire ou d'un locataire; la disposition n'aura pas été prise, en effet, en faveur d'un homme; elle aura été voulue en vue de favoriser un fait: l'exploitation; dès que le fait existe, la prescription s'applique.* »

Les conditions d'existence et de fonctionnement du service public des mines ont été précisées par le législateur. Le concessionnaire ne remplit pas, aux termes de la loi, la mission que la collectivité est en droit d'attendre de lui en échange des avantages que le Gouvernement lui a concédés :

1. — S'il ne commence pas ses travaux dans un délai de 5 ans, à dater de la publication de l'acte de concession, si les travaux commencés dans ce délai sont interrompus avant la mise en exploitation effective de la mine ou s'ils sont suspendus sans motif légitime.

2. — Lorsque l'exploitation commencée est abandonnée pendant 5 ans et que 6 mois après une sommation régulière du Ministre compétent, elle n'est pas reprise et continuée régulièrement pendant au moins cinq ans.

3. — Lorsque, sans cause reconnue légitime et par le fait du concessionnaire, l'exploitation est restreinte ou suspendue de manière à inquiéter la sûreté publique ou à compromettre les besoins des consommateurs.

La gravité du problème charbonnier, dans les circonstances actuelles, rend ces conditions légales complètement désuètes.

On imagine difficilement le Gouvernement attendre pendant cinq ans que le concessionnaire, maître absolu de sa mine, daigne entamer les travaux préalables à la mise en exploitation du gisement.

Le législateur pourrait donc rendre plus sévères — et avec sanction, la déchéance — les conditions de fonctionnement du service public des mines et il trouverait, à cet effet, un écho très large dans l'opinion. Inévitablement, cependant, il serait amené à organiser une surveillance et un contrôle de la gestion économique des charbonnages, susceptibles d'assurer la satisfaction des besoins toujours plus impérieusement urgents des consommateurs. La procédure serait longue, le contrôle lourd et tâillon.

» *Volgens de wetgeving op de mijnen, is de eigenaar der mijn slechts een bijkomstig iets; hoofdzaak is de uitbating der mijn, uitbating door het algemeen belang vereischt en die in overeenstemming niet dit belang dient te geschieden (1); daaruit vloeit noodzakelijkerwijze voort, dat wanneer in de wetgeving op de mijnen een bepaling voorkomt, er toe strekkend de uitbating er van in de hand te werken, zij dient toegepast ondanks het feit dat de uitbating geschiedt door den eigenaar of door een huurder; de bepaling zal, inderdaad, niet voorzien zijn geweest ten voordeele van één man; zij zal bedoeld geweest zijn tot bevordering van een feit: de uitbating; zoodra het feit bestaat, is de prescriptie van toepassing.* »

De bestaans- en werkingsvoorwaarden van den openbare mijndienst werden door den wetgever nader bepaald. De concessiehouder vervult niet, luidens de wet, de taak welke de gemeenschap gerechtigd is van hem te verwachten in ruil voor de hem door de Regeering vergunde voordeelen :

1. — Indien hij zijn werken niet aanvat binnen een termijn van 5 jaar, te rekenen van de bekendmaking af van de akte van vergunning; indien de binnen dien termijn aangevangen werken vóór het daadwerkelijk in uitbating stellen van de mijn worden onderbroken of indien zij zonder gegronde reden worden geschorst.

2. — Wanneer de aangevangen uitbating gedurende 5 jaar wordt stopgezet en 6 maanden na een regelmatige aanmaning door den bevoegden Minister niet wordt hervat en regelmatig voortgezet gedurende ten minste vijf jaar.

3. — Wanneer, zonder wettig erkende oorzaak, en door de schuld van den concessiehouder, de uitbating wordt beperkt of geschorst, derwijze dat de openbare veiligheid wordt verontrust of de behoeften der verbruikers in gevaar gebracht.

Wegens de belangrijkheid van het kolenvraagstuk, in de huidige omstandigheden, lijken die wettelijke voorwaarden volkomen verouderd.

Men kan zich moeilijk inbeelden, dat de Regeering vijf jaar lang zou wachten totdat het den vergunninghouder, volkomen meester zijner mijn, zou believen de aan het in bedrijf nemen der ontginding vooraf gaande werken aan te vatten.

De wetgever zou, derhalve, de werkingsvoorwaarden van den openbare mijndienst kunnen verscherpen — en, als sanctie, de vervallenverklaring voorzien —; daarvoor zou hij ruimen steun vinden bij de openbare meening. Hij zou, nochtans, onvermijdelijk er toe worden gebracht een toezicht en een contrôle op het economisch beleid der kolenmijnen in te richten, om aan de steeds dringender wordende dwingende behoeften der verbruikers te voldoen. De procedure zou van langen duur zijn; de contrôle, zwaar en onzeker.

(1) C'est nous qui soulignons.

(1) Wij cursiveren.

Nous avons pensé que telle n'était pas la solution du problème qui se pose à nous.

La solution qui est apparue possible en conclusion de nos recherches et de nos études, c'est la fusion totale de l'activité de toutes nos entreprises charbonnières dans une société nationale unique.

Mais en raison du caractère de l'industrie charbonnière dont la base primordiale est la concession par l'Etat d'une part de la richesse publique, une fusion pure et simple de nos sociétés charbonnières ne serait pas suffisante. Nous estimons que la collectivité ne peut être tenue à l'écart de la direction de nos entreprises charbonnières. C'est pourquoi nous prévoyons que la Société Nationale des Mines de Belgique aura la forme d'association de droit public, ce qui la différenciera de la société anonyme, qui est le prototype de la société capitaliste.

La présente proposition de loi a pour but de réaliser définitivement une fusion de toutes les exploitations charbonnières en une exploitation unique qui portera le nom de Société Nationale des Mines de Belgique.

La proposition n'est pas fondée sur un principe d'élatination. Elle ne substitue pas l'Etat aux propriétaires et actionnaires des charbonnages existants. Elle généralise le procédé de fusion si souvent utilisé dans la gestion des intérêts privés. Ces propriétaires et actionnaires verront leurs participations transférées dans un organisme collectif. Ils y seront intéressés dans la mesure de la valeur relative de leurs participations actuelles. La proposition limite à 5 p. c. l'intérêt qu'ils pourront en tirer, mais leur garantit, pendant vingt ans, un intérêt minimum de 3 p. c.

Des dispositions adéquates ont dû être prévues pour l'administration de ce vaste ensemble. Les dispositions définitives relèveront des statuts qui seront adoptés. Dans l'intervalle qui séparera l'adoption de la loi, de la constitution de la Société nouvelle, la coordination des exploitations existantes est assurée par des dispositions à caractère transitoire.

Il importe que, dans nos charbonnages, le cadre de la haute direction et des techniciens, dont la valeur a été si souvent reconnue, soit conservé intégralement. Mieux ! Il doit être mis à même de fonctionner à plein rendement, avec un maximum d'efficacité, que les proportions réduites de nombreuses exploitations existantes étaient loin de permettre. L'effort de tous sera soutenu par le sentiment que leur activité s'exercera au profit de l'intérêt général.

La proposition fait une part importante à la collaboration des travailleurs dans la gestion de l'entreprise. Le temps est venu de mettre en action des vues qui se sont peu à peu fortifiées et généralisées, et qui tendent à faciliter des échanges profitables entre les diverses classes de collaborateurs d'une entreprise. Certains s'en effraieront.

Wij hebben gemeend, dat de oplossing van het aan ons gestelde vraagstuk in die richting niet moet worden gezocht.

De oplossing die ons mogelijk is gebleken, als conclusie van onze opzoeken en onze studies, is de totale versmelting van de bedrijvigheid van al onze kolenondernemingen in een enkele nationale maatschappij.

In verband echter met den aard der kolenindustrie, waarvan de voornaamste grondslag bestaat in de concessie, door den Staat, van een gedeelte van 's lands rijkdom, zou een eenvoudige versmelting van onze kolenmaatschappijen niet volstaan. Wij zijn van oordeel, dat de leiding van onze kolenbedrijven niet buiten het bereik dient gesteld van de openbare meening. Daarom voorzien wij dat de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen den vorm van publiekrechtelijke vereeniging zal aannehmen, waardoor zij zal verschillen van de naamloze vennootschap, welke het prototype van de kapitalistische vennootschap uitmaakt.

Dit wetsvoorstel heeft de definitieve versmelting ten doel van al de kolenexploitaties in een enkele exploitatie onder de benaming van Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen.

Het voorstel berust niet op een beginsel van staatsbeheer. Het stelt den Staat niet in de plaats van de eigenaars en aandeelhouders der bestaande koolmijnen. Het veralgemeent het zoo vaak bij het beheer van private belangen toegepast samensmeltingsprocédé. De aandeelen van die eigenaars en aandeelhouders zullen overgedragen worden op een collectief organisme. Zij zullen er in worden betrokken in de mate van de betrekkelijke waarde van hun huidige participaties. Het voorstel beperkt tot 5 t. h. de interest die zij daaruit kunnen trekken, doch waarborgt hun, gedurende twintig jaar, een minimum-interest van 3 t. h.

Passende bepalingen dienden voorzien voor het beheer van dit uitgebreid complex. De definitieve bepalingen zullen worden opgenomen in de goed te keuren statuten. Gedurende het tijdperk waardoor de goedkeuring der wet van de oprichting der nieuwe maatschappij zal zijn gescheiden, zal de samenordening van de bestaande exploitaties door overgangsbepalingen worden verzekerd.

Het komt er op aan, in onze kolenmijnen het kader van de hooge directie en van de technici, waarvan de waarde zoo dikwijls werd erkend, in zijn geheel te behouden. Meer nog ! Het moet in de mogelijkheid worden gesteld volop te werken, met een maximum van doeltreffendheid, wat, op verre na, niet mogelijk was in het beperkt raam van talrijke bestaande uitbatingen. De krachtsinspanning van allen zal worden versterkt door de overtuiging, dat hun bedrijvigheid zal geschieden in het voordeel van het algemeen belang.

Het voorstel ruimt een belangrijke plaats in aan de deelname van de arbeiders aan het beheer der onderneming. De tijd is aangebroken om de opvattingen door te drijven die stilaan overal zijn doorgedrongen en die er toe strekken de baatopleverende betrekkingen tusschen de verschillende klassen medewerkers eener onderneming te vergemakke-

Les événements leur donneront tort. Ils s'apercevront que loin de perdre dans ces échanges, ils enrichiront l'effort commun d'un apport dont la valeur ne cessera de grandir avec l'adaptation des travailleurs à leurs nouvelles responsabilités.

La proposition s'efforce encore de résoudre, d'une manière pratique, la question controversée des comités de contact au sein de chaque exploitation et celle des règlements de salaires.

Notre proposition de loi tend à éviter que se perpétue un régime qui a fait son temps, particulièrement en ce qu'elle écarte pour l'avenir toute concession à une société privée et assure la gestion de nos richesses minières par l'intermédiaire d'une association de droit public.

Comme telle, cette proposition de loi ne réalise les vues d'aucun parti, mais le Parlement serait grandement coupable si, en présence de la gravité de la situation de l'industrie des mines de notre pays, il ne rompait pas avec les politiques surannées qui ont prévalu jusqu'ici pour faire le neuf que nous jugeons aussi urgent qu'indispensable et que la présente proposition réalise.

lijken. Dit zal sommigen afschrikken. De gebeurtenissen zullen ze in 't ongelijk stellen. Zij zullen er zich van vergewissen dat, verre van bij die betrekkingen te verliezen, deze de gemeenschappelijke inspanning zullen verrijken met een bijdrage waarvan de waarde niet zal ophouden aan te groeien naar gelang de aanpassing der arbeiders aan hun nieuwe verantwoordelijkheden.

Het voorstel streeft er ook naar, een praktische oplossing te vinden voor de veelomstreden kwestie der verbindingscomité's in den schoot van elk bedrijf en die betreffende de loonregelingen.

Ons voorstel strekt er toe, de voortzetting te voorkomen van een stelsel dat als afgedaan dient beschouwd, inzonderheid waar het voor de toekomst elke vergunning aan een privaatmaatschappij uitsluit en het beheer van onze mijnenrijkdommen verzekert door bemiddeling van een publiekrechtelijke vereeniging.

Aldus, worden door dit wetsvoorstel de inzichten van geen enkele partij in de hand gewerkt, doch het Parlement zou een grote fout begaan indien het, ten overstaan van den ernstigen toestand waarin de mijnnijverheid zich in ons land bevindt, niet mocht afbreken met de verouderde politieke strekkingen die tot nu toe gangbaar waren, om iets nieuws te maken dat door ons zoo dringend als onontbeerlijk wordt geoordeeld, en dat in dit voorstel wordt uitgewerkt.

A. DELATTRE.

PROPOSITION DE LOI

CHAPITRE PREMIER.

Principes généraux.

ARTICLE PREMIER.

Il est créé une association de droit public dénommée « Société Nationale des Mines de Belgique » à laquelle est transféré l'avoir social des entreprises charbonnières existantes, en ce compris notamment les puits, les galeries, les travaux du fond, les installations de surface et en général toutes autres dépendances de la mine, les établissements industriels destinés au traitement, à la transformation ou à la distillation du charbon, ainsi que tous les stocks et approvisionnements en leur possession.

ART. 2.

La Société Nationale des Mines de Belgique a pour objet l'exploitation des charbonnages belges et accessoirement de toutes entreprises industrielles de traitement, de

WETSVOORSTEL

EERSTE HOOFDSTUK

Algemeene beginselen.

EERSTE ARTIKEL.

Onder de benaming « Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen », wordt een publiekrechtelijke vereeniging opgericht, waaraan het maatschappelijk vermogen wordt overgedragen van de bestaande steenkoolondernemingen, met inbegrip, inzonderheid, van de mijnschachten, de galerijen, de bodemwerken, de bovengrondsche installaties en, in 't algemeen, alle mijnafhankelijkheden, de nijverheidsinrichtingen bestemd voor de behandeling, de omverming of de distillatie van kolen, alsook van al de in hun bezit zijnde stocks en bevoorradingen.

ART. 2.

De Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen heeft de uitbating ten doel van de Belgische koolmijnen en, bovendien, van alle nijverheidsondernemingen voor de behan-

transformation et de distillation des charbons qui sont, à la date de la présente loi, la propriété des entreprises charbonnières existantes ou qui seront ultérieurement reprises ou créées par la Société Nationale des Mines de Belgique.

ART. 3.

Les concessions d'exploitation sont révoquées. Elles sont octroyées à nouveau à la Société Nationale des Mines de Belgique.

La Société est seule recevable à présenter des demandes en concessions nouvelles, en extension ou en maintenue des concessions existantes.

ART. 4.

Les sociétés et entreprises charbonnières existantes sont dissoutes. La Société Nationale des Mines de Belgique est chargée de leur liquidation, conformément aux règles qui seront prescrites par arrêté royal.

ART. 5.

L'application des principes généraux énoncés aux articles précédents se fera dans les délais et selon les modalités prescrites aux articles suivants.

CHAPITRE II.

Gestion provisoire.

ART. 6.

Il est constitué, à la date de la promulgation de la présente loi, un Directoire des Mines de Belgique composé d'un président et de dix membres.

La mission du Directoire prend fin à la date de la constitution de la Société Nationale des Mines de Belgique.

Le Président et les membres du Directoire sont nommés par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres.

ART. 7.

Le Directoire exerce la haute surveillance sur la gestion des entreprises visées à l'article premier.

Il peut, lorsqu'il le juge utile, se substituer à elles et dispose à cet effet des pouvoirs les plus étendus d'administration et de disposition.

Ses résolutions sont prises à la majorité absolue des voix. En cas de partage des voix, celle du Président est prépondérante.

ART. 8.

Le Directoire délègue auprès de chaque bassin charbonnier un de ses membres auquel les entreprises visées à

deling, de omvorming en de distillatie der kolen en die, op den datum van deze wet, eigendom zijn van de bestaande steenkoolondernemingen of die later door de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen worden overgenomen of opgericht.

ART. 3.

De uitbatingsvergunningen worden ingetrokken. Zij worden opnieuw verleend aan de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen.

De Maatschappij is alleen ontvankelijk om verzoeken in te dienen tot het bekomen van nieuwe concessies, tot uitbreiding of tot het behoud van de bestaande concessies.

ART. 4.

De bestaande steenkoolmaatschappijen en -ondernemingen worden ontbonden. De Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen wordt belast met hun vereffening, overeenkomstig de regelen welke bij Koninklijk besluit worden voorgeschreven.

ART. 5.

De toepassing van de algemeene beginselen in voorgaande artikelen vermeld, geschiedt binnen en volgens de in volgende artikelen voorgeschreven termijnen en modaliteiten.

HOOFDSTUK II

Voorlopig beheer.

ART. 6.

Op den datum van de bekendmaking van deze wet, wordt een Directorium van de Mijnen ingesteld, samengesteld uit een voorzitter en tien leden.

De taak van het Directorium neemt een einde op den datum van de oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen.

De Voorzitter en de leden van het Directorium worden bij in Ministerraad overlegde Koninklijke besluiten benoemd.

ART. 7.

Het Directorium oefent toezicht uit op het beheer van de in het eerste artikel bedoelde ondernemingen.

Het kan, wanneer het dit noodig oordeelt, zich in hun plaats stellen en beschikt daartoe over de meest uitgebreide machten van beheer en van beschikking.

Zijn beslissingen worden bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen, geeft deze van den Voorzitter den doorslag.

ART. 8.

Het Directorium vaardigt bij elk kolenbekken een van zijn leden af, aan wien de bij artikel 1 bedoelde onderne-

l'article 1er remettent, à l'expiration de chaque semaine, un rapport sur leur gestion.

ART. 9.

Un membre du Directoire assiste de droit aux assemblées générales, aux réunions des Conseils d'administration, collèges de commissaires, comités de surveillance et autres organes de gestion des entreprises.

Il peut prendre son recours auprès du Directoire contre toute décision d'un organe qualifié des entreprises surveillées qui serait contraire à l'intérêt général.

Ce recours est suspensif de la décision.

ART. 10.

Les entreprises visées à l'article 1er sont tenues de poursuivre leur gestion dans l'intérêt exclusif de la collectivité.

La déchéance de la concession pourra être encourue si le concessionnaire refuse d'exécuter les ordres du Directoire ou tente, par des manœuvres quelconques, de se soustraire à la surveillance organisée par la présente loi.

L'action en déchéance sera poursuivie conformément à l'article 70 des lois coordonnées sur les mines, minières et carrières, à la demande du Ministre ayant les mines dans ses attributions, et sur proposition du Directoire des Mines de Belgique.

En cas de déchéance, la Société Nationale des Mines de Belgique reprend les puits, les galeries et tous les travaux du fond, sans indemnité.

ART. 11.

La rémunération du président et des membres du Directoire, ainsi que les frais de son fonctionnement, sont à charge des entreprises charbonnières visées à l'article 1er, conformément à un décompte qui sera établi par le Directoire et approuvé par le Ministre ayant les Mines dans ses attributions.

ART. 12.

Dans un délai de six mois, à dater de la création de la société, le Directoire présentera un rapport sur son activité à l'assemblée générale et au conseil d'administration de la Société.

CHAPITRE III.

Constitution de la Société.

ART. 13.

Les apports visés à l'article 1er sont rémunérés en titres de la Société Nationale des Mines de Belgique.

mingen, op het einde van elke week, een verslag over hun beheer overmaken.

ART. 9.

Een lid van het Directorium neemt, van rechtswege, deel aan de Algemeene Vergaderingen, aan de vergaderingen van de beheerraden, collèges van commissarissen, toezichtscomité's en andere beheersorganen van de ondernemingen.

Hij kan beroep instellen bij het Directorium tegen elke beslissing van een bevoegd orgaan van de onder toezicht staande ondernemingen, die in strijd mocht zijn met het algemeen belang.

Dit beroep schort de beslissing op.

ART. 10.

De bij artikel 1 bedoelde ondernemingen zijn er toe gehouden hun beheer voort te zetten in het uitsluitend belang van de gemeenschap.

Het verval van de concessie kan worden opgelopen indien de concessiehouder weigert de bevelen van het Directorium uit te voeren, of poogt, door welkdanige handelwijze ook, zich aan het bij deze wet ingericht toezicht, te onttrekken.

De vordering tot verval wordt vervolgd, overeenkomstig artikel 70 van de samengeschakelde wetten op de mijnen, graverijen en groeven, op verzoek van den Minister die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft en op het voorstel van het Directorium van de Belgische Mijnen.

In geval van verval, neemt de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen, de mijnschachten, galerijen en heel den ondergrond, zonder vergoeding, over.

ART. 11.

De bezoldiging van den voorzitter en van de leden van het Directorium, alsmede de kosten van zijn werking, vallen ten laste van de bij artikel 1 bedoelde steenkoolondernemingen, overeenkomstig een afrekening die door het Directorium wordt ingesteld en door den Minister, die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft, wordt goedgekeurd.

ART. 12.

Binnen een termijn van zes maanden, te rekenen van de oprichting van de Maatschappij, legt het Directorium aan de algemeene vergadering en aan den raad van beheer van de Maatschappij een verslag over zijn bedrijvigheid voor.

HOOFDSTUK III

Oprichting van de Maatschappij.

ART. 13.

De bij artikel 1 bedoelde inbrengelen worden vergoed in effecten van de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen.

ART. 14.

Dans le mois qui suivra la date de la promulgation de la présente loi, le Roi nomméra une Commission qui aura pour mission de proposer au Gouvernement, dans un délai de trois mois, des formules d'appréciation et d'évaluation des apports, ainsi que des procédés de transfert.

ART. 15.

Dans les deux mois du dépôt du rapport de la commission, prévue à l'article 14, le Roi établira les formules définitives d'appréciation et d'évaluation des apports, ainsi que des procédés de transfert.

ART. 16.

Sur la base des formules d'appréciation et d'évaluation des apports, le Directoire des Mines de Belgique déterminera par voie d'accords amiables avec les intéressés, le montant de la rémunération des apports à laquelle ceux-ci peuvent prétendre à charge de la Société Nationale des Mines de Belgique.

ART. 17.

A défaut d'accords amiables dans les trois mois de l'arrêté visé à l'article 15, une commission de six membres, nommés par le Gouvernement, dont deux sur proposition du comptoir charbonnier, décidera, sans autre recours, de la rémunération des apports.

Cette Commission pourra charger des sous-commissions, dont les membres seront choisis, sur sa proposition, par le Ministre ayant les mines dans ses attributions, de lui faire rapport.

La Commission sera présidée par un conseiller à la Cour d'Appel de Liège, lequel aura voix délibérative.

Les décisions de la commission arbitrale devront intervenir dans un délai de trois mois, à dater du jour où celle-ci est saisie du différend.

ART. 18.

Le capital de la Société Nationale des Mines de Belgique sera formé sur base des accords amiables ou des décisions de la Commission arbitrale.

ART. 19.

Toutefois, pour les besoins de sa constitution et de son exploitation, la Société Nationale des Mines de Belgique est réputée constituée sur base d'un capital de cinq milliards de francs, lequel sera ultérieurement augmenté ou réduit, la masse des apporteurs disposant, à titre transitoire, d'un droit indivis sur l'intégralité de ce capital.

ART. 14.

Binnen de maand, volgend op den datum van de bekendmaking van deze wet, benoemt de Koning een Commissie die tot taak heeft aan de Regeering, binnen een termijn van drie maanden, formules van waardeering en van schatting van de inbrengens alsook de wijzen van overdracht voor te stellen.

ART. 15.

Binnen twee maanden na de indiening van het bij artikel 14 voorziene verslag van de Commissie, bepaalt de Koning de definitieve formules van waardeering en van schatting van de inbrengens, alsook van de wijzen van overdracht.

ART. 16.

Het Directorium van de Belgische Mijnen bepaalt, op grondslag van de formules van waardeering en van schatting van de inbrengens, bij wijze van minnelijke overeenkomsten met de belanghebbenden, het bedrag van de vergoeding welke deze ten laste van de Nationale Maatschappij van de Belgische Mijnen kunnen vorderen.

ART. 17.

Bij gebreke van minnelijke overeenkomst binnen drie maanden na het bij artikel 15 bedoeld besluit, beslist een commissie van zes door de Regeering benoemde leden, onder wie twee op het voorstel van het kolenbureau, zonder beroep, over de vergoeding van de inbrengens.

Deze Commissie kan sub-commissies waarvan de leden, op haar voorstel, door den Minister die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft, worden benoemd, ermee belasten vertrag aan haar uit te brengen.

De Commissie wordt voorgezeten door een raadsheer van het Hof van Beroep te Luik, die stemgerechtigd is.

De beslissingen van de scheidsrechterlijke commissie moeten worden genomen, binnen een termijn van drie maanden te rekenen van den dag waarop het geschil bij haar aanhangig werd gemaakt.

ART. 18.

Het kapitaal van de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen wordt gevormd op grondslag van de minnelijke overeenkomsten of van de beslissingen van de scheidsrechterlijke Commissie.

ART. 19.

Evenwel, zal, voor de noodwendigheden van haar inrichting en van haar exploitatie, de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen geacht worden opgericht te zijn op grondslag van een kapitaal van 5 milliard frank, dat later zal verhoogd of verminderd worden, terwijl de massa der inbrengers, bij wijze van overgangsmaatregel, zal beschikken over een onverdeeld recht op het kapitaal in zijn geheel.

ART. 20.

Avant l'expiration d'un délai de deux ans à dater de la promulgation de la présente loi, un arrêté royal déterminera la date de la constitution de la société. L'avoir social des entreprises charbonnières existantes sera transféré de plein droit à la Société Nationale des Mines de Belgique à cette date.

ART. 21.

Dans le mois qui précédent la constitution de la Société Nationale des Mines de Belgique, le Directoire convoquera une assemblée générale des actionnaires qui aura pour mission de désigner ses représentants au Conseil d'administration de la Société Nationale des Mines de Belgique.

CHAPITRE IV.

Fonctionnement de la Société Nationale des Mines de Belgique.

ART. 22.

La Société Nationale des Mines de Belgique est administrée par un Conseil d'Administration de vingt et un membres.

Sept de ceux-ci seront désignés par l'assemblée générale des actionnaires, cinq par les organisations ouvrières et d'employés conformément à un règlement à établir par arrêté royal, deux par le Comité de Direction, trois par le Parlement et quatre par le Roi.

Les désignations de membres confiées au Roi par l'alinea précédent auront lieu sur proposition du Ministre ayant les mines dans ses attributions et après présentation par les industries consommatrices conformément à un règlement à établir par arrêté royal. Un membre au moins sera présenté par les coopératives de consommation et un autre par la Société Nationale des Chemins de Fer Belges.

Le mandat des membres du Conseil d'administration est fixé à cinq ans.

ART. 23.

La Direction de la Société Nationale des Mines de Belgique est assurée par un Directeur général assisté de directeurs, lesquels seront nommés par le Roi sur présentation d'une liste triple dressée par le Conseil d'administration.

Le Directeur général et les directeurs forment le Comité de Direction.

ART. 20.

Een Koninklijk besluit zal, binnen een termijn van twee maanden te rekenen van den datum van de bekendmaking van deze wet, den datum van de oprichting van de Maatschappij bepalen. Het maatschappelijk vermogen van de bestaande steenkoolondernemingen wordt op dezen datum van rechtswege overgedragen aan de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen.

ART. 21.

Het Directorium roept binnen de maand die de oprichting van de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen voorafgaat, een algemene vergadering van de aandeelhouders bijeen, die tot taak heeft haar vertegenwoordigers in den Raad van Beheer van de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen aan te duiden.

HOOFDSTUK IV

Werking van de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen.

ART. 22.

De Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen wordt beheerd door een Raad van Beheer van een en twintig leden.

Zeven hunner worden benoemd door de algemene vergadering van de aandeelhouders, vijf door de werklieden- en bediendenorganisaties, overeenkomstig een bij Koninklijk besluit te bepalen reglement, twee door het Directiecomité, drie door het Parlement en vier door den Koning.

De benoeming van leden die door vorige alinea aan den Koning is opgedragen, geschieft op het voorstel van den Minister die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft en na voordracht door de verbruiksrijverheden, overeenkomstig een bij Koninklijk besluit te bepalen reglement. Minstens een lid wordt voorgedragen door de verbruikscoöperatieven en een ander door de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Het mandaat van de leden van den Raad van beheer wordt op vijf jaar gesteld.

ART. 23.

De Directie van de Nationale Maatschappij van de Belgische Mijnen wordt verzekerd door een Directeur-Generaal bijgestaan door Directeurs, die door den Koning worden benoemd op voordracht van een lijst van drie candidaten opgemaakt door den Raad van beheer.

De Directeur-Generaal en de directeurs maken het Directiecomité uit.

ART. 24.

Le Conseil d'administration a les pouvoirs les plus étendus d'administration et de disposition pour la réalisation de l'objet de la société.

Il délègue la gestion courante de la Société au Comité de Direction qui remplit auprès de lui les fonctions de rapporteur.

Le Comité de Direction a voix consultative auprès du Conseil. Il est chargé d'exécuter ses décisions. Il dirige et surveille le travail des bureaux.

ART. 25.

La surveillance des comptes est assurée par un collège de reviseurs, désignés, l'un par l'assemblée générale des actionnaires, un autre par la Commission bancaire, le troisième par la Cour des Comptes.

Le collège des revisieurs a un droit illimité de surveillance et de contrôle sur toutes les opérations comptables, sans pouvoir jamais s'immiscer dans la gestion de la Société.

Il peut prendre connaissance sans déplacement des livres, de la correspondance, des procès-verbaux, des situations périodiques et généralement de toutes écritures.

ART. 26.

La tutelle générale de l'Etat est exercée à l'intervention de deux commissaires du Gouvernement, nommés l'un par le Ministre ayant les mines dans ses attributions, l'autre par le Ministre des Finances.

Chaque commissaire du Gouvernement peut prendre, dans un délai de quinze jours, son recours auprès du Ministre, contre toute décision prise par le Conseil d'Administration ou le Comité de Direction de la Société, contrairement à la loi, aux statuts ou à l'intérêt général.

Ce recours est suspensif. La décision devient définitive si, dans le délai de quinze jours, le Ministre n'a pas donné suite au recours.

Les Commissaires du Gouvernement ont tous les pouvoirs nécessaires pour l'accomplissement de leur mission. Ils peuvent assister, avec voix consultative, aux réunions des organes de gestion et de contrôle ainsi qu'aux assemblées générales, et utiliser tous les moyens d'investigation pour surveiller l'état des affaires.

Les situations périodiques leur sont communiquées.

ART. 27.

La Société est tenue d'établir annuellement des prévisions de gestion, un bilan, un compte de résultats et de présenter un rapport sur son activité pendant la gestion écoulée.

Ces documents tiennent compte de toutes les ressources et de toutes les dépenses quelles qu'en soient l'origine et la cause.

ART. 24.

De Raad van beheer heeft de meest uitgebreide machten van beheer en van beschikking voor de verwezenlijking van het maatschappelijk doel.

Hij draagt de dagelijksche zaakvoering van de Maatschappij op aan het Directiecomité, dat bij hem het ambt van verslaggever vervult.

Het Directiecomité heeft raadgevende stem bij den Raad. Het heeft tot opdracht zijn beslissingen uit te voeren. Het leidt en houdt toezicht over het werk van de diensten.

ART. 25.

Het toezicht over de rekeningen wordt verzekerd door een college van revisoren, benoemd, de eene door de algemeene vergadering van de aandeelhouders, een ander door de Bankcommissie, de derde door het Rekenhof.

Het college van revisoren heeft een onbeperkt recht van toezicht en van contrôle op al de rekenplichtige verrichtingen, zonder zich ooit te mogen mengen in het beheer van de Maatschappij.

Het kan, zonder ze te verplaatsen, kennis nemen van de boeken, van de briefwisseling, van de verslagen, van de periodieke tabellen en van alle geschriften in het algemeen.

ART. 26.

De algemeene voogdij van den Staat wordt uitgedeeld door tusschenkomst van twee commissarissen van de Regeering, benoemd, de eene door den Minister die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft, de andere door den Minister van Financiën.

Elk commissaris van de Regeering, kan, binnen een termijn van veertien dagen, beroep instellen bij den Minister, tegen elke beslissing door den Raad van Beheer, of het Directiecomité van de Maatschappij genomen in strijd met de wet, de statuten of het algemeen belang.

Dit beroep is opschortend. De beslissing wordt definitief indien de Minister binnen den termijn van vijftien dagen aan het beroep geen gevolg heeft gegeven.

De Commissarissen van de Regeering hebben al de machten noodig voor de uitoefening van hun ambt. Zij kunnen, met raadgevende stem, deelnemen aan de vergaderingen van de organen van beheer en van contrôle alsmede aan de algemeene vergaderingen en alle opsporingsmiddelen aanwenden om over den toestand van de zaken te waken.

De periodieke tabellen worden hun medegedeeld.

ART. 27.

De Maatschappij moet jaarlijks bestuursramingen vastleggen, een balans, een eindrekening en een verslag voordragen over haar bedrijvigheid tijdens het afgelopen beheer.

Deze stukken houden rekening met al de middelen en al de uitgaven, welke ook hun oorsprong of oorzaak wezen.

Les règles générales assurant une présentation uniforme de ces documents, sont fixées par arrêté royal.

Des situations périodiques sont établies par le Comité de Direction.

ART. 28.

Les prévisions de gestion sont établies par le Conseil d'administration et communiquées au Ministre ayant les mines dans ses attributions et au Ministre des Finances. Ceux-ci peuvent exercer leur pouvoir de tutelle générale.

Sont notamment annexés comme pièces justificatives, le bilan, le compte de résultats ainsi que la dernière situation mensuelle de la gestion en cours.

ART. 29.

Moins de quatre mois après la clôture de la gestion, le bilan et le compte de résultats sont établis par le Comité de Direction qui rédige également un rapport sur l'activité annuelle. Ces documents sont arrêtés par le Conseil d'administration et transmis au Gouvernement.

ART. 30.

La Société Nationale ne peut procéder à des augmentations ou réductions de capital, que moyennant autorisation du Ministre ayant les mines dans ses attributions et du Ministre des Finances.

ART. 31.

Le bénéfice à distribuer ne pourra jamais être supérieur à 5 % de la valeur initiale des titres fixée d'après les règles prévues à l'article 8.

L'Etat garantit, pendant une durée de vingt ans, à défaut de bénéfices suffisants de la Société Nationale des Mines de Belgique, la distribution d'un dividende de 3 % minimum, à répartir aux actionnaires.

Les avances faites de ce chef par l'Etat sont récupérables sur les exercices suivants.

L'Etat garantit en outre, à concurrence de cinq milliards, les emprunts que la Société Nationale des Mines de Belgique peut être amenée à se procurer pour les besoins de son exploitation.

ART. 32.

Les rapports entre le personnel et la Société et son personnel de Direction seront établis d'après les règles suivantes :

Une Commission paritaire nationale composée de vingt membres désignés pour moitié par le Conseil d'Administration de la Société et pour moitié par le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale traitera les questions d'ordre national se rapportant aux conditions de travail du personnel ouvrier et employé.

Elle sera présidée par un délégué du Ministre ayant les mines dans ses attributions et qui aura voix délibérative.

De algemeene regelen waarbij het eenvormig aanleggen van deze stukken wordt verzekerd, worden bij Koninklijk besluit bepaald.

Periodieke tabellen worden door het Directiecomité opgemaakt.

ART. 28.

De bestuursramingen worden door den Raad van Beheer vastgesteld en aan den Minister die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft en den Minister van Financiën medegedeeld. Deze kunnen hun bevoegdheid van algemeene voogdij uitoefenen.

Worden, inzonderheid, bijgevoegd als bewijsstukken, de balans, de eindrekening alsook de laatste maandelijksche toestand van het loopend beheer.

ART. 29.

Binnen vier maanden na de afsluiting van het beheer, worden de balans en de eindrekening opgemaakt door het Directiecomité, dat insgelijks een verslag opstelt over de jaarbedrijvigheid. Deze stukken worden door den Raad van Beheer vastgelegd en aan de Regeering overgemaakt.

ART. 30.

De Nationale Maatschappij mag niet overgaan tot kapitaalsverhogingen of -verminderingen, tenzij mits machting van den Minister die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft en van den Minister van Financiën.

ART. 31.

De te verdeelen winst mag nooit hoger zijn dan 5 % van de oorspronkelijke waarde van de effecten, zoals zij bij de in artikel 8 voorziene regelen is bepaald.

De Staat waarborgt gedurende een termijn van twintig jaar, bij gebreke van genoegzame winsten van de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen, de uitkeering van een dividend van minimum 3 % aan de aandeelhouders.

De uit dien hoofde door den Staat gedane voorschotten zijn op de volgende dienstjaren verhaalbaar.

De Staat waarborgt, bovendien, ten belope van 5 miliaard, de leningen die de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen, voor de noodwendigheden van haar exploitatie, verplicht kan zijn aan te gaan.

ART. 32.

De verhoudingen tusschen het personeel en de Maatschappij en haar Directiepersoneel worden door de hierna volgende regelen bepaald :

Een nationale paritaire Commissie bestaande uit twintig leden, voor de helft aangewezen door den Raad van beheer der Maatschappij en voor de helft door den Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, behandelt de kwesties van nationale aard verband houdend met de arbeidsvoorraarden van het werklieden- en bediendenpersoneel.

Zij wordt voorgezet door een afgevaardigde van den Minister die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft en die stemgerechtigd is.

Des Commissions régionales seront composées de huit membres et elles auront la même mission.

Ces Commissions pourront être les organes constitutifs de contrats collectifs de travail.

En cas de conflit latent ou déclaré avec le personnel, les Commissions paritaires régionales et nationales rechercheront des bases d'accord.

Elles pourront, dans ce but, et moyennant l'accord des parties se constituer en comité d'arbitrage.

ART. 33.

A chaque siège d'exploitation, un délégué permanent à la conciliation assurera la liaison entre le personnel de Direction et de surveillance et le personnel ouvrier et employé.

Sa mission sera de présenter toute réclamation qui lui sera soumise par les ouvriers ou les employés, soit personnellement, soit collectivement.

Lorsque le personnel de fond ou de surface, y compris les employés comprendra plus de 1000 personnes, il y aura deux délégués.

Un règlement à élaborer de commun accord entre le Ministre ayant les Mines dans ses attributions et le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale fixera les règles intérieures de fonctionnement des Commissions paritaires nationales et régionales, ainsi que celles visant les conditions d'éligibilité, d'élection et de fonctionnement des délégués ouvriers à la conciliation, de même que les détails de leur mission.

ART. 34.

Dans chaque siège d'exploitation il sera établi un Conseil d'entreprise composé de quatre membres ouvriers, un membre employé et un membre ingénieur.

Les membres du Conseil d'entreprise seront élus par leurs pairs.

La mission du Conseil d'entreprise sera déterminée par arrêté royal. Elle comprendra notamment l'examen de toutes questions se rapportant à l'exploitation, à la production, à la sécurité du travail et à l'hygiène.

Les conditions d'élection et d'éligibilité au Conseil d'entreprise seront déterminées par arrêté royal.

ART. 35.

Les candidats aux différentes Commissions paritaires et aux postes de délégués permanents à la conciliation devront être présentés par les organisations syndicales les plus représentatives.

ART. 36.

Le Conseil d'Administration présente à l'assemblée générale des actionnaires, à l'expiration de chaque gestion, le bilan, le compte de résultats ainsi que le rapport sur l'activité annuelle.

Tout actionnaire est admis à présenter ses observations qui seront consignées au procès-verbal de l'assemblée générale.

De Gewestelijke Commissiën bestaan uit acht leden belast met dezelfde taak.

Die Commissiën kunnen de constitutieve organen zijn van collectieve arbeidscontracten.

In geval van dreigend of uitgebroken conflict met het personeel, onderzoeken de gewestelijke en nationale paritaire Commissiën de grondslagen van een akkoord.

Te dien einde, kunnen zij, mits akkoord van de partijen, optreden als scheidsrechtelijk comité.

ART. 33.

In elken bedrijfszetel, verzekert een vast verzoeningsafgevaardigde de verbinding tusschen het Directie- en toezichtspersoneel en het werklieden- en bediendenpersoneel.

Hij heeft tot taak, elke klacht voor te leggen welke hem door de werklieden of de bedienden, hetzij persoonlijk, hetzij in groep, wordt medegedeeld.

Wanneer het onder- of bovengronds personeel, met inbegrip van de bedienden, meer dan 1.000 personen bedraagt, worden twee afgevaardigden voorzien.

Een reglement, op te maken in gemeen overleg tusschen den Minister die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft en den Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, bepaalt de inwendige werkregeling der nationale en gewestelijke paritaire Commissiën, alsook de voorwaarden tot verkiesbaarheid, de kiesbevoegdheid en de werkingsvoorwaarden van de tot verzoening optredende werkafgevaardigden, alsook de bijzonderheden van hun taak.

ART. 34.

Ten zetel van elke bedrijf wordt een Bedrijfsraad opgericht, bestaande uit vier leden-werklieden, een bediende-lid en een lid als ingenieur.

De leden van den Bedrijfsraad worden door hun gelijken verkozen.

De opdracht van den Bedrijfsraad wordt bij Koninklijk besluit bepaald. Zij omvat, inzonderheid, het onderzoek van alle kwesties verband houdend met de uitbating, de productie, de arbeidsveiligheid en de hygiëne.

De voorwaarden tot kiesgerechtigheid en verkiesbaarheid worden bij Koninklijk besluit bepaald.

ART. 35.

De candidaten voor de verschillende paritaire Commissiën en voor de posten van vaste verzoeningsafgevaardigden dienen voorgedragen door de meest representatieve syndicale organisaties.

ART. 36.

Na verloop van elk beheer, legt de Raad van Beheer aan de algemeene vergadering der aandeelhouders de balans voor, alsook de eindrekening en het verslag over de jaarlijksche bedrijvigheid.

Elk aandeelhouder is er toe gerechtigd, zijn aanmerkingen voor te dragen en deze worden opgenomen in het verslag over de algemeene vergadering.

Le bilan, le compte de résultats et le rapport sur l'activité annuelle seront, avec les observations présentées à l'assemblée, publiés.

Chaque actionnaire dispose du droit de vérifier les comptes et de se faire représenter les livres et toutes écritures généralement quelconques par un expert attitré désigné par le Ministre ayant les Mines dans ses attributions.

ART. 37.

Sans préjudice aux dispositions de l'alinéa suivant, la Société est en tous points assimilée à l'Etat pour l'application des lois d'impôts.

Toutefois, les bénéfices réalisés et encaissés ne sont exonérés de la taxe professionnelle et de la taxe mobilière que dans la mesure seulement où ils restent la propriété de la société.

CHAPITRE V.

Commission d'étude du problème charbonnier.

ART. 38.

Le Gouvernement nommera une Commission de vingt membres, choisis parmi les personnes particulièrement compétentes, dont la mission sera d'étudier et de proposer au Gouvernement toutes mesures se rapportant :

- a) à la technique des entreprises;
- b) à l'amélioration et à l'assainissement du travail des minés;
- c) à l'augmentation de la production ainsi qu'au traitement général des charbons;
- d) à la mise à fruit des parties du gisement charbonnier belge encore inexploitées;
- e) à la recherche de nouveaux gisements.

Cette Commission fera rapport chaque année au Gouvernement. Ce rapport sera publié.

CHAPITRE VI

Dispositions finales.

ART. 39.

Chaque année, le Gouvernement fera rapport aux Chambres sur les opérations de la Société Nationale des Mines de Belgique.

ART. 40.

Le Gouvernement présentera aux Chambres un projet de loi mettant les lois minières en rapport avec les dispositions de la présente loi.

A. DELATTRE,
A. GAILLY,
G. HOYAUX,
F. VAN BELLE,
L. COLLARD.

De balans, de eindrekening en het verslag over de jaarlijksche bedrijvigheid worden, samen met de op de vergadering aangevoerde opmerkingen, gepubliceerd.

Elk aandeelhouder beschikt over het recht, de rekeningen na te zien en zich de boeken en al de in 't algemeen welkdanige geschriften te laten voorleggen door een officieel deskundige, aangesteld door den Minister die de Mijnen in zijn bevoegdheid heeft.

ART. 37.

Onverminderd de beschikkingen vervat in volgende alinea, wordt de Maatschappij in alle opzichten gelijkgesteld met den Staat voor de toepassing der belastingwetten.

De gemaakte en geïnde winsten worden, evenwel, slechts van de bedrijfs- en van de mobiliënbelasting vrijgesteld in de mate waarin zij eigendom blijven van de maatschappij.

HOOFDSTUK V.

Commissie voor de studie van het kolenvraagstuk.

ART. 38.

De Regeering benoemt een Commissie van twintig leden, verkozen onder de bijzondere bevoegde personen, en belast met de studie en het voorstel aan de Regeering van alle maatregelen betrekking hebbende op :

- a) de bedrijfstechniek;
- b) de verbetering en de saneering van den mijnarbeid;
- c) de verhoging der productie alsook op de algemene behandeling der kolen;
- d) de ontginding van de nog niet ontgonnen gedeelten van het Belgisch kolenbekken;
- e) het opsporen van nieuwe kolenlagen.

Die Commissie brengt jaarlijks verslag uit bij de Regeering. Dit verslag wordt gepubliceerd.

HOOFDSTUK VI.

Slotbepalingen.

ART. 39.

Ieder jaar, wordt door de Regeering verslag uitgebracht bij de Kamers over de verrichtingen van de Nationale Maatschappij der Belgische Mijnen.

ART. 40.

De Regeering zal aan de Kamers een wetsontwerp voorgeleggen om de mijnwetten in overeenstemming te brengen met de beschikkingen van deze wet.